

گفت و گو

با محمدعلی نجفی، داور جشنواره فیلم فجر داوری جشنواره یک‌امر تخصصی است

محمدعلی نجفی فیلمساز یکی از داوران بخش مسابقه فیلم‌های جشنواره فیلم فجر است. جشنواره فیلم فجر است. در پرونده کاری او سریال «هزارستان» و فیلم «گزارش یک قتل» و چند فیلم دیگر قرار دارد. با آنکه اظهار نظر درباره داوری‌ها از طرف هر فردی می‌تواند مجاز باشد اما این اظهار نظر‌ها از سوی سیاستمداران و وکلای مجلس شورای اسلامی برپایمان سوال برانگیز بود که در این باره با محمدعلی نجفی گفت‌وگو کرده‌ایم.

آقای محمدعلی نجفی، در زمان جشنواره چگونه موفق به تماشای تمامی فیلم‌ها شدید؟
ما هر روز تا ساعت یک در سینما فرهنگ فیلم می‌دیدیم و از ساعت دو در سالن سینمایی باغ فردوس به تماشای فیلم‌ها می‌نشستیم.

آیا سیاستمداران و وکلای مجلس حق اظهار نظر درباره داوری‌های فیلم فجر را دارند.
بله، هر کسی می‌تواند درباره داوری‌ها نظر بدهد. آیا این افراد مجاز هستند از موضع مجلس یا پایگاه سیاسی خود علاوه بر نظر دادن، اعمال نفوذ نیز داشته باشند؟

خیر، چون مجلس نباید سطح عمل خود را پایین بیاورد و درباره مسائل جزئی اعمال نظر کند. مثل اینکه من کارگردان یا مهندس بخوام درباره مسائل غیر تخصصی خودم نظر بدهم یا مداخله کنم.

جناب آقای افروغ، نماینده مجلس درباره «اخراجی‌ها» و «ده‌نمکی» نظر داده‌اند که نام این فیلمساز داوری‌ها را تحت الشعاع قرار داده است.

در این باره چه نظری دارید؟

هیات داوران به طور نسبی نظر خودش را اراجه به فیلم‌ها اعلام کرده است. این افراد که ۷ تن هستند، هر یک کاراکتر اجتماعی و فرهنگی و کاراکتر هنری مشخصی دارند. هیچکدام از اینها حاضر نیستند که به خاطر یک جایزه کاراکتر خود را زیر سوال ببرند. حالا نمی‌دانم چرا مجلس باید در زمینه داوری‌ها نظر بدهد یا بخواید درباره آن مداخله کند؟ به نظر من مجلس باید در زمینه مسائل کلی فرهنگی نظر بدهد و جزئیات آن را به متخصصان واگذار کند. داوری جشنواره فیلم نیز یک کار کاملا تخصصی است.

داوران بر چه اساسی نظر داده‌اند که همین مانع از اعمال نفوذ و نظر دیگران می‌شود؟

هر داوری بر پایه دانش و اطلاعات و سلیقه اعلام نظر می‌کند. فکر می‌کنم اینکه هر کس بخواید در جامعه ما در هر زمینه‌ای مداخله بکند به نایب‌انسانی‌های موجود در جامعه برمی‌گردد. تصور می‌کنم با این نوع مداخله‌گری‌های غیر تخصصی بهتر است که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از سال آینده داوری جشنواره‌های هنری را به وکلای مجلس و سیاستمداران صاحب‌نظر واگذار کند. گوی می‌توانی در زمان دفاع از ترم معماری خود با یک عده آدم غیر متخصص روبه‌رو شوم، در برابر آنها من چه دفاعی خواهم داشت؟

واکنش مسوولان جشنواره فیلم فجر در برابر اعتراض‌دهنده‌کی نسبت به شما داوران چه بوده است؟
آقای رضا داد از من و دیگری دوستان داور معذرت‌خواهی کرد. اما من به او گفتم که چنین رفتارهایی در جامعه ایرانی کاملا طبیعی است، من که در تمامی این سال‌ها در پاریس زندگی نکرده‌ام بنابراین خیلی راحت آن را به عنوان یک امر طبیعی می‌پذیرم.

نسخه اول

رنگ زمان

نمایشگاه آثار عکاسی و ویدئو صالح تسیبچی در گالری زنگار برپا می‌شود. نمایشگاه حاوی ۸ عکس و یک ویدئو آرت می‌باشد که در آنها اشاره‌ای مثالی وجود دارد به زمان، حضور آن در ذهن ما و تشبیه

آن به یک تیپ از آدم‌ها. این نمایشگاه در گالری زنگار، واقع در خیابان آفریقا، بلوار مینا، پلاک نوزده، طبقه اول، واحد پنجم برگزار خواهد شد. رنگ زمان ۲۷ بهمن افتتاح می‌شود و تا ۷ اسفند ساعت ۷ تا ۵ عصر ادامه دارد.

86

اعتراض به سانسور

خبرگزاری شهر: شیرین عبادی، شهلا لاهیجی، پرویش صنیعی، منیرالدین بیرونی و ناصر ایجادی علیه سانسور سخنرانی خواهند کردند. به گزارش خبرنگار خبرگزاری شهر، این پنج نفر در کنفرانس مطبوعاتی در اعتراض به تشبیه جدید سانسور و عملکرد اخیر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سخنرانی خواهند کرد. لازم به ذکر است، این سخنرانی از ساعت ۹:۳۰ دقیقه روز یکشنبه بیست و نهم بهمن ماه سال جاری در تالار گفت‌وگوی انتشارات ققنوس واقع در میدان انقلاب، خیابان منیر جاوید (ردیبهشت) کوچه مبین - پلاک ۲۳۳ - ساختمان شماره ۲ - انتشارات ققنوس - طبقه سوم، تالار گفت‌وگو برگزار خواهد شد. شهلا لاهیجی مسوول نشر روشنگران و مطالعات زنان عصر روز دوشنبه ۲۳ بهمن ۱۳۸۵ در این مورد توضیح داد: این سخنرانی‌ها در پی شکایت من و چند ناشر و نویسنده دیگر از عملکرد وزارت ارشاد به دیوان عدالت اداری است. شهلا لاهیجی گفت: ما معتقدیم عملکرد وزارت ارشاد مطابق قانون اساسی نیست.

مراسم روز جهانی داستان کوتاه در ایران بشد

پاسداشت داستان کوتاه در ایران

■ بزگداشت سلینجر نویسنده معاصر آمریکایی از برنامه‌های روز جهانی داستان کوتاه در ایران بود

اعتماد ملی: دوستداران داستان کوتاه هر سال ۱۴ فوریه (۲۵ بهمن) را به عنوان روز جهانی داستان کوتاه جشن می‌گیرند. امسال هم موسسه شهر کتاب برای دومین سال پیاپی مراسم بزگداشت این روز جهانی را برگزار کرد.

در ستایش داستان کوتاه» عنوان برنامه این موسسه بود که عصر روز گذشته در موزه هنرهای معاصر تهران برپا شد. اهدای جایزه داستان کوتاه شهر

کتاب، بزگداشت جروم دیوید سلینجر و تقدیر از یک مترجم و یک ناشر فعال در زمینه داستان کوتاه، از برنامه‌های این روز بود.

میان حرفه‌های خالی، جایزه اول

بنا به اعلام هیات داوران جایزه داستان کوتاه شهر کتاب متشکل از دکتر عباس پژمان، احمد اخوت، علی خدایی، بلقیس سلیمانی و محمدحسن شهبسوار، جایزه اول این مسابقه به داستان کوتاه «میان حرفه‌های خالی» نوشته پیمان اسماعیلی تعلق گرفت. این جایزه شامل لوح تقدیر و ۵ سکه تمام بهار آزادی بود.

همچنین جایزه دوم این مسابقه مشترکا به «شکار چیان در برف» (نسیبه فضل الهی) و «قرقیزی‌ها هم شکلی دارند برای خودشان» (زهرا نصر) تعلق گرفت که شامل لوح تقدیر و ۲ سکه تمام بهار آزادی به این دو برگزیده بود. جایزه سوم هم

مشترکا به «حجله‌های خاموش» (مهناز رونقی) و «آواز» (نرگس قندچی) اهدا شد که شامل لوح تقدیر و یک سکه بهار آزادی بود.

تقدیری‌ها

در کنار اعلام برگزیدگان اول تا سوم این جایزه،

از ده نویسنده دیگر هم تقدیر شد. وحید ذاکری، ندا کاروسی فر، حسین نیازی، هادی کیکاووسی، حسن میرزایی، ایمان بهزادپیان، پیمان هوشمندزاده، فرزانه سالمی، محمدرضا زمانی و آرش توکلی ۱۰ نویسنده‌ای بودند که با اهدای یک دوره فرهنگ سخن و کتاب هزار و یک شب از آنها تقدیر شد.

همچنین از نشر چشمه (به عنوان ناشر فعال در زمینه داستان کوتاه) و مزده دقیقی (به عنوان مترجم فعال در این حوزه) تقدیر به عمل آمد.

بزگداشت سلینجر

بزگداشت جروم دیوید سلینجر نویسنده معاصر آمریکایی از دیگر برنامه‌های روز جهانی داستان کوتاه در ایران بود. سلینجر که در سال ۱۹۱۹ در نیویورک به دنیا آمد، با کتاب «اتور دشت» در سال ۱۹۵۱ محبوبیت زیادی پیدا کرد. او همچنین با نگارش کتاب‌های «فرانی و زویی» و «دلنگی‌های نقاش خیابان چهل و هشتم» جای خود را به عنوان یکی از نویسندگان صاحب سبک آمریکایی در ادبیات معاصر جهان تثبیت کرد.

در مراسم دیروز که با عنوان «سلینجر، ژرف‌نگار معصومیت» به بزگداشت این نویسنده اختصاص داشت، دکتر امیرعلی نجومیان و مصطفی مستور سخنرانی کردند.

همچنین میزگردی با عنوان «چشم‌انداز داستان کوتاه در ایران و جهان» با حضور عبدال... کوثری، محسن سلیمانی و محمدرضا گودزی برگزار شد که به بحث و بررسی وضعیت امروز داستان کوتاه، ناکامی‌ها و کامیابی‌های آن در ایران و جهان اختصاص داشت.

ورود کنشگران سیاسی به عرصه نقد فیلم

فهمد، گفت: در این فیلم آدم‌هایی ملموس را دیدیم، آدم‌هایی که نمونه‌اش را تا حدی در «دیده‌بان» و «البلی ما من است» دیده‌ایم. معمولا شخصیت‌های فیلم‌های تبلیغی - تهجی ما رمبو هستند، رزنده نیستند. به ایرانی‌ها یا قاسم زارع در فیلم‌های جنگی اشاره کرد. رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس نیز با انتقاد از نحوه داوری در جشنواره فیلم فجر گفت: نام کارگردان فیلم «اخراجی‌ها» داوری‌ها را تحت الشعاع قرار داد. به گزارش فارس، عماد افروغ با اشاره به اینکه به فیلم «اخراجی‌ها» ساخته مسعود ده‌نمکی جفا شده است و با بیان اینکه این فیلم برگزیده مردم است، گفت: «من این فیلم را دیدم، قضاوت من این است و احساس می‌کنم که قطع نظر از پردازش آن که خیلی زود به نتیجه می‌رسد و روند تحول را به خوبی به تصویر می‌کشد اما داستان واقعی جنگ است و معلوم است کسی که این فیلم را ساخته جنگ را به خوبی می‌شناسد و با عقیه جنگ و جبهه آشناست.»

عضو فراکسیون اکثریت مجلس اضافه کرد: «جا داشت که بهتر از اینها با این فیلم برخورد می‌شد و من فکر می‌کنم یک مقداری نام کارگردان داوری‌ها را تحت الشعاع قرار داد.»

وی با تأکید بر اینکه انتقادهای مطرح شده، در خصوص نحوه داوری جشنواره فیلم فجر را به جد بررسی می‌کنیم به رفتارهای متناقض اهالی سینما اشاره کرد و گفت: «آنها باید نسبت خود را با مردم مشخص کنند. وقتی ما عملکرد آنان را نقد می‌کنیم، می‌گویند ما از پشتوانه مردمی برخوردار هستیم و مردم باید قضاوت کنند، اما وقتی مردم درباره یک فیلم قضاوت می‌کنند و آن را برمی‌گزینند، آن وقت می‌گویند داوری یک امر کاملا فنی است.»

در همین حال این پرسش پیش می‌آید که ورود کمیسیون فرهنگی مجلس و نمایندگان به صفت نمایندگی‌شان، در حوزه‌ای که معیارهای مورد توافق در آن وجود ندارد، آیا ضرورتی دارد؟ و آیا جزو وظایف نمایندگی به‌شمار می‌آید؟ این نمایندگان با اختلاف نظر‌های طبیعی که در حوزه معیارهای زیبایی‌شناسانه وجود دارد چه برخوردی خواهند داشت؟

شب پره‌ور برگزار شد نگاه کودکان به جهان

کلمات در شعر پره‌ور و تازگی کار او در استفاده از تمثیلات و استعارات و نیز سادگی وزن شعرهایش را نتیجه دوستی و نزدیکی پره‌ور با آندره برتون و لویی آراگون و سوررئالیست‌های فرانسه دانست.

دهباشی در پایان گفت: اشعار پره‌ور به سادگی بیان می‌شود و با نگاهی کودکانه در پی توصیف جهان و زندگی است اما تصویر تکان‌دهنده در پایان شعر او دیگر و این بار با دقت بیشتری بخواند. رضا سیدحسینی دیگر سخنران شب ژاک پره‌ور نیز در این نشست فرا‌هایی از زندگی پره‌ور را که مربوط به دوران دوستی وی با آندره برتون، لویی آراگون و سوررئالیست‌های دیگر بود، برای حاضران تعریف کرد. سیدحسینی در سخنان خود، تأثیری که باتوق کردن دوستان پره‌ور در او کوچه «شانتو» بر این شاعر گذاشته بود به یاد آورد و مختصری نیز درباره خدمت سربازی وی در استانبول

روزانه‌ها

۲۸ بهمن برگزار می‌شود

تک‌گذاشت دکتر مهدی محقق

مراسم تک‌گذاشت دکتر مهدی محقق رئیس هیات‌مدیره انجمن مفاخر فرهنگی، چهره ماندگار سال ۱۳۸۰ و دارنده نشان دانش روز شنبه، ۲۸ بهمن سال جاری در فرهنگسرای ابن سینا برگزار می‌شود.

فرهنگسرای ابن سینا هشتمین مراسم سیاسی را که به رئیس هیات‌مدیره انجمن مفاخر فرهنگی، چهره ماندگار سال ۱۳۸۰، عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی، استاد ممتاز دانشگاه تهران و دارنده نشان دانش، دکتر مهدی محقق، اختصاص دارد در روز شنبه ۲۸ بهمن سال جاری برگزار می‌کند.

مهدی محقق در سال ۱۳۰۸ در خانواده‌ای روحانی مقیم مشهد به دنیا آمد و تا سن ۹ سالگی در آن شهر بود تا آنکه در سال ۱۳۱۷ به قصد ادامه تحصیل وارد تهران شد. وی از سال ۱۳۲۳ تحصیلات حوزوی خود را آغاز کرد و موفق به اخذ درجه اجتهاد در محضر آیت‌... کاشف‌الغطاء و آیت‌... سیدمحمدتقی خوانساری شد. محقق در سال ۱۳۲۷ وارد دانشگاه تهران شد و دوره دکترای ادبیات را در سال ۱۳۲۷ به پایان رساند. وی در سال ۱۳۳۸ موفق به اخذ درجه دکتری در رشته زبان و ادبیات فارسی از همان دانشگاه شد. تدریس وی در دانشگاه‌های تهران، مشهد، امام صادق (ع)، شهید مطهری، تربیت مدرس و دانشگاه‌های لندن، مک‌گیل کانادا، مازنی از جمله سوابق آموزشی وی است. وی بنیانگذاری و تأسیس استادان زبان و ادب فارسی و موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک‌گیل کانادا، شعبه تهران و نظارت بر ۷۰ جلد انتشار آن، تألیف و ترجمه ۵۸ کتاب و تحریر ۱۵۰ مقاله به زبان‌های عربی، انگلیسی و فارسی، شرکت در ۸۰ کنفرانس بین‌المللی در خارج از ایران، ۶۰ کنفرانس ملی در ایران و سخنرانی در ۲۰ دانشگاه خارجی از جمله مهم‌ترین اقدامات دکتر محقق در طول ۵۵ سال سابقه آموزشی و پژوهشی بوده است. وی به پاس خدمات فرهنگی، سوابق آموزشی و تالیفات خود از سال ۱۳۴۹ تاکنون موفق به کسب ۱۴ نشان، مدال و تقدیرنامه شده است که از جمله آن می‌توان به جایزه بهترین کتاب سال در سال‌های ۱۳۴۹ و ۱۳۶۹، لوح تقدیر و استادی ممتاز در سال ۱۳۷۲ از دانشگاه ابن‌المللی مازنی، لوح تقدیر و جایزه در سال ۱۳۷۷ در دوازدهمین جشنواره خوارزمی اشاره کرد. در هشتمین مراسم سپاس، حسن تاجبخش عضو پیوسته فرهنگستان علوم و استاد دانشگاه تهران، محمد خوانساری عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی، بهاءالدین خوشنوی و نوش‌آفرین انصاری استاد دانشگاه تهران و موسوی گرمارودی سخنرانی خواهند کرد. اجرای موسیقی سنتی توسط استاد ذوالفقون و پخش کلیپ از دیگر بخش‌های مراسم تک‌گذاشت دکتر مهدی محقق است که از ساعت ۱۸ تا ۲۱ روز شنبه، ۲۸ بهمن سال جاری در شهرک قدس، فاز یک، ایران‌زمین شمالی، آملی تئاتر فرهنگسرای ابن سینا برگزار خواهد شد.

ادب

خواسته‌های ناشران خصوصی در واکنش به انتشار فهرست کتاب‌های خریداری شده

آیین نامه خرید کتاب را اصلاح کنید

اعتماد ملی: روز گذشته وزارت ارشاد اعلام کرد که فهرست کتاب‌های خریداری شده این وزارتخانه توسط کمیته خرید، اعلام می‌شود. در نامبر این وزارتخانه که در دفتر روزنامه «سپیده» آمده است: «در پی پاسخ به درخواست‌های مکرر ناشران و همچنین پرهیز از دامن زدن به شایعات، فهرست کتاب‌های خریداری شده همراه با تعداد نسخه‌های مربوط در نشریه‌های کتاب هفته اعلام می‌شود.» اما انتشار این فهرست در حالی صورت می‌گیرد که اصولا اعلام فهرست کتاب‌های خریداری شده دردی را دوا نمی‌کند؛ خصوصا از این رو که ناشران خصوصی به روند خرید کتاب توسط وزارت ارشاد انتقاد دارند. ناشران خصوصی و همچنین کارشناسان و منتقدان حوزه کتاب معتقدند آنچه به رسیدگی سریع نیاز دارد، شفاف‌سازی و تغییر معیارهای موجود در آیین‌نامه خرید کتاب است. سال گذشته یکی از ناشران تهرانی در اعتراض به نحوه انتخاب کتاب توسط «کمیسیون فرهنگی خرید کتاب» وزارت ارشاد، گفته بود در آیین‌نامه خرید کتاب حتما باید حضور نماینده ناشران لحاظ شده باشد. به اعتقاد کارشناسان، نحوه خرید کتاب عموما دارای جهت‌گیری‌های خاصی است و بیشتر ناشران دولتی، مورد حمایت وزارت ارشاد قرار می‌گیرند. از این رو حضور نماینده ناشران غیردولتی برای جلوگیری از جهت‌گیری‌های خاص، ضرورت دارد. از سوی دیگر، مدیر کل کتاب و کتابخوانی وزارت ارشاد چندین پیش‌در گفت‌وگو با فارس اعلام کرد که آیین‌نامه خرید کتاب اصلاح شده است. مجید حمیدزاده در این گفت‌وگو اعلام کرده بود که آیین‌نامه خرید کتاب به دلیل برخی نکات غیرمنطقی همچون عدم خرید کتاب از ناشران دولتی اصلاح شده است! او گفته بود اگر ملاک خرید ما کتاب خوب باشد، در این کار ناشر دولتی یا غیردولتی فرقی ندارد. قصد ما حمایت از ناشر نیست، حمایت از کتابخوانان است! ایاب چنین آدمی آن هم از سوی یک مقام دولتی عرصه کتاب، آب پاک را روی دست ناشران خصوصی می‌ریزد که اغلب از سبب حمایتی دولت محرومند.

شماره تماس سرویس ادب و هنر

۸۸۳۲۲۹۱۴